

ИНТЕРВЮ**Петя Недкова, председател на НСК на БАПЗГ:****ОСНОВИТЕ СА ПОСТАВЕНИ,
СЕГА ТРЯБВА ДА СЕ НАДГРАЖДА**

Петя Николова Недкова е родена в София, където след време се дипломира с базова специалност «Медицинска сестра». По-късно продължава образованието си и защитава две магистърски степени - «Обществено здраве и здравен мениджмънт» и «Управление на здравните грижи». Има квалификации в областта на мениджмънта в здравеопазването, на здравните грижи и икономиката. Експерт е по акредитацията на лечебните заведения и главен експерт по сертификация.

Участвала е в редица форуми, срещи, работни групи и др. за представяне на стратегията и целите на БАПЗГ както и в разработване на становища и идеи за конкретното им изпълнение. Има участия и в проекти с европейско и национално финансиране.

Ръководител е на здравни грижи и преподавател по практика в медицински колеж (ОКС бакалавър). В съсловната организация заема следните длъжности: от 2003 до 2005 г. - член на УС на БАПЗГ; от 2005 до 2011 г. - зам.- председател на НСК; от 2011 до 2016 г. - зам.- председател на УС на БАПЗГ.

- Госпожо Недкова, първо искам да Ви честитя избирането за председател на Националния съвет по качество на БАПЗГ и да Ви пожелаем популен вятър. Очаквахте ли този избор и на какво, според Вас, се дължи оказаното Ви високо доверие?

- Благодаря за пожеланията, ще имаме голяма нужда от популен вятър! Моят стаж като медицинска сестра е преминал в болница и винаги съм била убедена, че всеки професионалист има важно място в системата на здравеопазване - медицински сестри, акушерки, лаборанти, фелдшери, рехабилитатори. Всички ние, които имаме сходни професионални интереси трябва да сме заедно, да се подкрепяме, да си помагаме, да работим в екип. Това според мен е

най-важното условие да бъдем разпознаваеми за институциите и обществото, като професионалисти, без които системата на здравеопазване не може да функционира, защото ние сме нейната опора, нейния „гръбнак“. Трябва да се наложим не със сила и изисквания, а със знания, умения, подкрепящо, позитивно и приятелско отношение най-вече към пациентите. Съсловната организация е тази, която трябва да регламентира и контролира качеството на дейностите на професионалистите по здравни грижи. Основните документи за извършване на качествени здравни грижи се създават и разработват първо в Националния съвет по качество, след което се обсъждат, допълват, променят и т. н. За мен е голяма чест и отговорност да съм председател на НСК на

ИНТЕРВЮ

БАПЗГ. Ще насоча усилията си най-вече към това да организирам работни групи, които да изработят специфични документи за здравни грижи, да се разработи и да се наложи дистанционната форма на продължаващо обучение, да се обновят и допълнят правилата за добра практика по здравни грижи, да се изработят приложения към медицинските стандарти за специфични здравни грижи, да се постави на широко обсъждане кариерното развитие на специалистите по здравни грижи. Благодарение на десетгодишната работа на досегашния състав на НСК, основите са поставени, трябва да се надгражда. Надявам се през предстоящите пет години да разработим, наложим и утвърдим основните документи, заложили в плана ни за действие. В лично качество работя за съсловието от 1993 г. Още тогава с Милка Василева, сегашния председател на БАПЗГ, имахме желание да наложим стандарти за работа на съсловието, които да бъдат нормативно регламентирани. Това води до яснота и прозрачност при изпълнение на професионалните ни задължения, самостоятелни дейности, отговорности и място в екипа. Участвала съм в създаването и регистрирането на една от първите сестрински организации. Впоследствие пролича

нуждата от обединение на всички професионалисти от нашето съсловие. Тогава увлечени от „вихъра“ на проф. Маркова започнахме изграждането на структури на организацията във всеки регион на страната. През всички тези години съм била член на управителния съвет на съсловната организация. С приемане на Закона за съсловието през 2005 г. се регламентира НСК като структура на БАПЗГ с председател проф. Соня Тончева. Тогава кандидатствах и бях избрана за зам.-председател на НСК. През този петгодишен мандат бях напълно удовлетворена от това, което Съвета успя да разработи и предложи за обсъждане на съсловието. Част от тези документи са в основата на вече влезли в сила нормативни актове, най-важният от които е Наредбата на МЗ за дейностите, които медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти извършват самостоятелно и по назначение. Лаская се от мисълта, че избирането ми на за председател на НСК с повече от 98% от гласовете на Конгреса е поради факта, че работата ми като част от управленския екип на БАПЗГ през годините е забелязана и оценена. Това, разбира се, ме натоварва и с огромна отговорност.



ИНТЕРВЮ



- В предишния мандат Вие бяхте заместник-председател на УС на БАПЗГ – имаше ли трудни моменти в работата Ви и кои постижения Ви радват най-много?

- Трудни моменти винаги има. Трудностите и неудовлетворението идват най-вече от това, че не успяваме, въпреки постоянните опити, да съдействаме за повишение заплатите на колегите. За съжаление, като съсловна организация, законите в страната не ни дават възможността да се намесим пряко в процеса на формиране и договаряне на работните заплати. Все още много от нашите членове не разбират това и ни задават въпроса: „Защо да членувам в съсловната организация, след като не можете да съдействате за увеличаване на заплатата ми?“ Казвам отново, ние не можем да преговаряме пряко с работодателите – това е задача и отговорност на синдикатите. Ние въздействаме по косвени пътища – добра колаборация и сътрудничество с национално представените синдикати, с пациентски организации, с разписани правила в нормативни документи за всички дейности, които извършват професионалистите по здравни грижи, вкл. и специфични и високоспециализирани.

Защото това, което е написано, лесно може да бъде оспорено. Многократно сме правили предложение към МЗ за създаване на методика за разпределение на средствата за допълнително материално стимулиране и др. Трудностите идват и от това, че през последните години имаше честа смяна в изпълнителната и законодателната власт. По тази причина се налага многократно да се обясняват очевидни неща на властимащите, на тези, от които зависи вземането на решенията относно регламентирането и развитието на нашите професии. Случвало се е да получаваме неразбиране, снизходително отношение, дори язвителни забележки. Но с упоритост, добронамереност и постоянство недоразуменията се изглаждат. Радва ме фактът, че съсловната ни организация става ясно разпознаваема. Нашето мнение по всички въпроси, касаещи съсловието бива изслушвано и напоследък все по-често се взема предвид, когато се създават нормативни документи и регламентиации. Постепенно заемаме полагащото ни се място в системата на здравеопазване. Но сега пък вече сме „на изчезване“, скоро България ще има остра нужда от професионалисти по здравни грижи от всички специалности.

ИНТЕРВЮ

Много се надявам тази липса да доведе до повишаване на заплатите и оттам – до задържането на част от младите хора с дипломи от направление „Здравни грижи“. Това, разбира се, е висока цена, която ще платят българските пациенти поради недалновидни и пагубни за съсловието и цялото здравеопазване политически решения, вземани назад във времето. Но да гледаме напред! Обнадеждаващо е, че този екип на МЗ показва професионализъм, разбиране и отговорност към тези проблеми. Надявам се да устои на яростните атаки от страна на привържениците на налагане на пазарните принципи и търговията в здравеопазването. Според мен държавните и общински лечебни заведения не могат да бъдат търговски дружества, които само с парите от здравноосигурителната каса да си купуват апаратура, медикаменти, консумативи, да извършват ремонти и да се очаква да излязат на печалба, за да получат заплатата. Но това е дълга тема...

- На какви методи за хармонизиране на работата със структурите в регионалните колегии разчитате?

Какво още трябва да се промени, за да се подобри съществено качеството на здравните грижи?

- Дейността в регионалните колегии дава облика на съсловието. На регионално ниво хората са разпознаваеми, могат да наложат идеите на нашата организация, да работят активно с местната власт. Председателите на регионалните колегии са уважавани и желани партньори при изработване на нормативни и други документи, свързани със здравеопазването. Пример може да се даде с наскоро приключилата работа на комисииите за приемане на Националната здравна карта. Разчитам на регионалните колегии за още по-голямо съдействие относно продължаващото обучение и сертификацията на професионалистите по здравни грижи. Без непрекъснатото и целенасочено професионално обучение качество на грижите не може да има. Това обучение обаче изисква инвестиции – такси, отпуски. А след това този, който е учил и този, който не е учил получават еднаква заплата. Донякъде разбирам изрази като “Стига сте ме обучавали, дайте ми прилична



ИНТЕРВЮ

заплата!“. Някои от работодателите не се интересуват особено от квалификацията на медицинските специалисти по здравни грижи, за тях не достигат пари, време и т. н.. Но вече започна преоценката на ролята и мястото на здравните грижи в системата на здравеопазване - по трудния за обществото ни начин. Една от най-важните ни задачи в този мандат е да продължаваме да настояваме за приемане на законопроекта /публикуван в сайта на МЗ/ за задължителното продължаващо обучение, което да носи и допълнително заплащане. Само с непрекъснато обучение и ясно разписани стандарти може да има качество. НСК винаги е имал отговорници по региони за оказване на методична помощ и съдействие. Предстои новият състав на НСК да направи разпределението и то да бъде публикувано в сайта на БАПЗГ.

Много се надявам тази липса да доведе до повишаване на заплатите и оттам - до задържането на част от младите хора с дипломи от направление „Здравни грижи“. Това, разбира се, е висока цена, която ще платят българските пациенти поради недалновидни и пагубни за съсловието и цялото здравеопазване политически решения, вземани назад във времето. Но да гледаме напред! Обнадеждаващо е, че този екип на МЗ показва професионализъм, разбиране и отговорност към тези проблеми. Надявам се да устои на яростните атаки от страна на привържениците на налагане на пазарните принципи и търговията в здравеопазването. Според мен държавните и общински лечебни заведения не могат да бъдат търговски дружества, които само с парите от здравноосигурителната каса да си купуват апаратура, медикаменти, консумативи, да извършват ремонти и да се очаква да излязат на печалба, за да получат заплата. Но това е дълга тема...

- На какви методи за хармонизиране на работата със структурите в регионалните колегии разчитате? Какво още трябва да се промени, за да се подобри съществено качеството на здравните грижи?

- Дейността в регионалните колегии дава облика на съсловието. На регионално ниво хората са по-разпознаваеми, могат да наложат идеите на нашата

организация, да работят активно с местната власт. Председателите на регионалните колегии са уважавани и желани партньори при изработване на нормативни и други документи, свързани със здравеопазването. Пример може да се даде с наскоро приключилата работа на комисииите за приемане на Националната здравна карта. Разчитам на регионалните колегии за още по-голямо съдействие относно продължаващото обучение и сертификацията на професионалистите по здравни грижи. Без непрекъснато и целенасочено професионално обучение качество на грижите не може да има. Това обучение обаче изисква инвестиции - такси, отпуски. А след това този, който е учил и този, който не е учил получават еднаква заплата. Донякъде разбирам изречението като “Стига сте ме обучавали, дайте ми прилична заплата!“. Някои от работодателите не се интересуват особено от квалификацията на медицинските специалисти по здравни грижи, за тях не достигат пари, време и т. н.. Но вече започна преоценката на ролята и мястото на здравните грижи в системата на здравеопазване - по трудния за обществото ни начин. Една от най-важните ни задачи в този мандат е да продължаваме да настояваме за приемане на законопроекта /публикуван в сайта на МЗ/ за задължителното продължаващо обучение, което да носи и допълнително заплащане. Само с непрекъснато обучение и ясно разписани стандарти може да има качество. НСК винаги е имал отговорници по региони за оказване на методична помощ и съдействие. Предстои новият състав на НСК да направи разпределението и то да бъде публикувано в сайта на БАПЗГ.

- Какво бихте променили в системата?

- Бих премахнала принципите на пазарната икономика от системата. Тези принципи за двадесет години някак изместиха хуманността. Сега започваме да говорим за създаване на приятелска среда за пациента в болниците, за холистична медицина, но все още разглеждаме пациента „на части“, в зависимост от заболяването. За три различни изследвания го пращаме на три различни места, вземаме му три

ИНТЕРВЮ

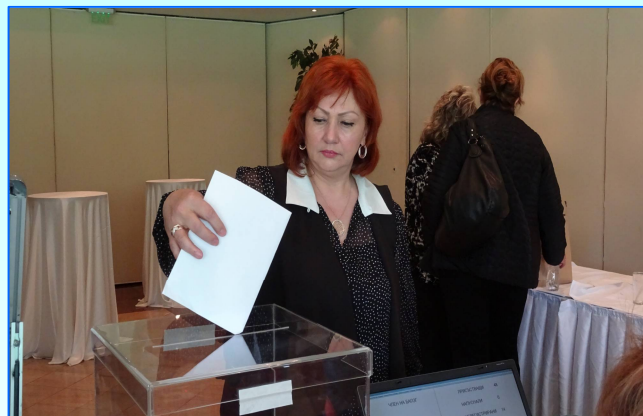
такси и т. н. Изникнаха множество лечебни заведения. Конкурентна среда трябва да има, но по отношение на качеството на дейностите. Накратко бих настоявала за стандарти и строг контрол на качеството. Само така на българския пациент ще се гарантира безопасност и лесен достъп до здравеопазване.

- През последните години растат критичните бележки от страна на пациентите към работата на някои лекари и професионалисти по здравни грижи. Според Вас има ли основание за тези недоволства и на какво се дължат конфликтите?

- Конфликтите се дължат на нашия български менталитет да критикуваме всичко и всички, без да си дадем труда да разберем същността на проблема. До голяма степен принос в това има журналистическата гилдия с упоритото преследване на лошата новина. Нагнетяват се съмнения, злословене „по принцип“ към медиците. Пациентите имат усещане за несигурност, съмнения и заплащане на непосилни суми за здраве. Задача на политиците е да изяснят основните принципи на системата – задължително осигуряване, допълнително осигуряване, застраховане. Във всяка професия се допускат грешки, има неблагоприятно стечение на обстоятелствата, има и неточно и некоректно изпълнени професионални задължения, има грешки на системата. Те трябва да бъдат оповестявани, но след необходимото компетентно разследване. Не могат всички да попадат под един знаменател. Възмутена съм от зачестилото насилие срещу медици. Конфликтите значително ще намалеят, ако медиците изпълняват стандартите без компромиси, а пациентите получават реално информирано съгласие и знаят правата си.

- Какви са първите задачи, които стоят пред новоизбрания Национален съвет по качество? Какво наследихте от предишния съвет и има ли нещо, което трябва да се довърши?

- Трите направления, в които ще работи НСК са: сертификация и продължаващо обучение; добра



практика по здравни грижи; качество на здравните грижи и стандарти по здравни грижи. Пак ще кажа, че за мен е чест да ръководя този екип на НСК, който се състои от изявени преподаватели /професори, доценти/ ръководители, доказали се професионалисти. Всички сме мотивирани да продължим и да надградим това, което беше направено от предишния състав на Съвета в трите направления.

- Остава ли Ви време за хоби? Какво обичате да правите в свободното си време?

- Времето ми е ограничено, както на всеки от съсловието, който работи поне на две места. Всяко свободно време използвам за общуване с прекрасните ми внучки. Обичам природата, която винаги ме зарежда, обичам да чета книги, които ме пренасят в други исторически времена. Живот и здраве, като прекратя активната си дейност сигурно ще се преселя в някое село.

Публикувано в Електронния бюлетин на БАПЗГ, бр. 6/2016 г.